

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 60 Lei,
fél évre 30 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lap szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendők.

A lélek kettős mértéke.

II. kir. 2., 9.

Tul a Jordánon, a keleti parton egy elhagyottságtól remegő lélek sóvárog. Az árván maradó fiu kér áldást távozni készülő lelki atyjától, mikor az így szól hozzá: kérj tőlem, mit cselekedjem veled, mielőtt tőled elragadtatnám? És mondá: Legyen kérlek a te benned való léleknek kettős mértéke én rajtam. Elizeus kéri ezt Ilyéstől. Még el sem váltak, már is érzi, mennyire gyöngé lesz egyedül. Tudja, hogy kisebb mesterénél, de azt is tudja, hogy van, ami minden fogyatkozást kipótolhat: a lélek. Az a lélek mely Ilyésben volt, de melyből neki kettős mértékre van szüksége.

Hát mi tudjuk-e ezt? Érzi-e egyházunk ezt a nagy szükségét? Áhitozik-e, sóvárog-e utánna? Mi tul vagyunk az elválás nehéz óráján. Ilyésünk elragadtatott, de nem az élet, hanem a halál tüzes szekerén. Magunkra maradvá állunk a keleti parton. Egyedül, elhagyottabbak, mint Elizeus, ki mellett „ötven férfiak” állottak készen, hogy Ilyést megkeressék. Nekünk nincs senkink és nincs semmink. Pedig napról-napra új feladatok szakadnak vállunkra, új küzdelmek forogtaga ragad magával. Oh bizony a lélek kettős mértékére van szükségünk!

Szüksége van egyházunknak, melyben annyi a forma életében a külsőség, hogy kettős mértéke kell a léleknek, mely azokat kitöltse. Szeretnék mindenkit meggyőzni, hogy csupán az eddigi külső hivataloskodással nem elégedhetünk meg, mert ezzel nem is élhetünk meg! Száraz, sokszor üres jelentésekkel, szónok statisztikájával, anyagiakkal és anyagiakért való töprengéssel és küzdelmekkel nem szabad beérnünk és nem szabad, hogy ez merítse ki minden erőnket! A lelket kell ébreszteni, a meglevőt kétszeresre fokozni, erősíteni, hogy egyházunk is ébressze, vigye és fokozza a világban! Erre a meglevő alkalmakat teljesen ki kell aknázni és újakat kell keresni és szervezni. Ma már nemcsak néhány aggódó lélek és nemcsak lelkészek látják így és vallják ezeket.

Nemrég egyik volt magyar képviselő az alábbi kijelentést tette: Ha valamikor akkor ma, az erkölcsi züllés nagy fertőjében volna kötelesegszerű, hogy az összes felekezetek saját vallási tanaikra támaszkodva, de tisztán vallás-erkölcsi szempontból — és nem felekezeti heccelődés céljából, helységről-helysére küldének papjaikat, hogy a körülményekhez képest megfelelő számú missziókat tartsanak és ezt programszerűen akként kellene megszervezni, hogy ezek minél gyakrabban jelennének meg a helységekben és valóban krisztusi odaadással hirdetnék tisztán az evangéliumot, hogy így aztán nemcsak egyes tévelygők, de az ország „panamistái,” „láncosai,” „csalói,” „a háború véres áldozatain meggazdagodott milliomosai,” de nem: mind, mind, ahogyan vagyunk megtérnénk s ekként helyre lenne állítva a meg-lazult erkölcs s vele az állami és társadalmi élet romlottsága.” — Dr Imre Lajos kolozsvári theol. tanár pedig az erdélyi kerület részére hasonló célból két utazó lelkészi állás szervezését indítványozta. Sajnos, hogy ezek megvalósításától még messze vagyunk, pedig a legtöbb eredményt ezen a módon érhetnénk el.

Vannak azonban a régi és meglevő keretek közt is olyanok, melyek kínálva kínálkoznak a lélekébresztésre. Ilyenek pl. a kanonika vizitációk és esperesi látogatások. Milyen kihasználatlanul, milyen kevés lélekkel és mennyire haszon nélkül folynak ezek legtöbb helyen. A gyülekezet alig tud róla, csak az iskolás gyermekek, meg a tanítók látják, akik legtöbbször tehernek tekintik. A többi munka csak statisztika, üres, lélek nélküli külsőség. Miért ne lehetne ezeket istenitisztelettel egybekötni, ünnepélyes módon lélekébresztésre felhasználni? Miért ne lehetne esetleg nemcsak egyszer, vagy nem feltétlen az iskolai év végén megtartani?

Bizony a léleknek kettős mértékére van szükségünk. Szükségünk van nekünk lelkészeknek, tanítóknak és „világi” férfiaknak. Nekünk is voltak Ilyéseink, de vajjon csak a palástjukat örököltük-e, vagy a lelküket is? Azzal a

paláttal megtudjuk-e ütni a habokat s ha megütjük, szétválnak-e azok, megnyílnak előttünk? Megvan-e a lélek megnyerés ilyési feltevése: látjuk-e mi is még a mi llyéseinket és látjuk-e, azt látjuk-e egyedül, aki llyésnél is nagyobb: a mi Mesterünket? Ha látjuk, ha megvan és meglesz bennünk is e lélek kettős mértéke, akkor minden bajaink, küzdelmeink között vidámak, erősek leszünk és vinni és adni fogjuk a lelket a világnak, melyet fojtogat már a közöny és akkor hűveink is megértik, hogy jaj nekik, ha bennünk a lélek meglankad, tüze kihamvad és kétszeresen jaj, ha őket oltogatják ki!

Debreczeni István.

Özvegy-, árva gyámintézetünkről.

Özvegy-, árva gyámintézetünkkel célt csak akkor érünk el, ha a létminimumot megállapítjuk a hordozható szegénység színvonaláig s ezen alól nyújtunk segílyt özvegyeink, árváink részére anyagi helyzetünk fokozata szerint.

Egész segílyt csak a teljesen szegény s gazdag rokonok nélküli özvegyek s árvák kapjanak. Azoknak, akiknek van kisebb-nagyobb magánvagyonuk, a létminimumig kell nyújtani a segílyt: negyed, kétnegyed, háromnegyed mértékben.

Igy célt érünk a magunk mértékéntuli-megsarcolása nélkül is: a régi módszer szerint nem érünk célt, ha utolsó falatunkig megyünk az önmegadóztatásban.

Tudom, hogy jogsértésnek lehet venni azt, ha a saját jövedelmünkből megélni tudó özvegyek s árvák elesnek a segílytől, mivel ők „jogot szereztek” a segílyhez, mint egyik lelkészársam említette, de ezt a bűnünket megbocsátja Isten s nem fog vádolni érte lelkiismeretünk.

Annak adni egész segílyt, aki mint papi özvegy, árva, napszámmal keresi kenyerét s szűköcske szobája lakbérét azon özvegy papné vagy papi árva szerzett jogának felfüggesztésével, aki kényelmes, saját portáján s lakán, ha akarja, mindennap kalácsot ehetik: talán nem is bűn. — Az ellenkezője? az egyenlő segílyezés? — Ez a bűn!

Egyébként anyagi helyzetünk itt a döntő. Nem bírjuk az özvegy- s árva status segílyezését. Ami pedig egyházaink segílyének igénybevételét illeti, én, a siromhoz oly közel álló öreg ember komolyan emelem fel szavamat az egyházak további megterhelése ellen, mert ennek nem is sejthető gyászos következése leend. Mit hoz magával a stola nagymérvű felemelése? Rövid időn megtudjuk. — Szegény öreg fejünk!

A mostoha körülményekhez kell alkalmaz-

kodnunk a segílyezésnél... az önmegadóztatásnál pedig eljött az ideje, hogy „ne kedveskedjünk magunknak”, hanem amint vettük az ajándékot, azonképen sáfárkodjunk abból „egymásnak”.

„Mid van, amit nem vettél?”

E kérdéshez fűzöm további gondolatomat.

Mindent Istentől vettünk. Lelkészi és magánjövödelmünket, életünkkel együtt.

Tegyük hát adózó tárggyá összes jövedelmünket terheink levonásával. Tartsuk ezeket nyilvántartásban, évenkénti kiigazításokkal. A jövedelem és teher egybevetése adja aztán meg a szent alamizsna kulcsát, mellyel minden lelkész járul az özvegy- és árva gyámintézethez. Így kikerüljük azt a méltánytalanságot, hogy egy nagy családú lelkészársunk, aki 3-4 gyermeket iskoláztat, ugyanannyi gyámdíjat fizessen, mint egy másik hasonló jövedelmű lelkészársunk, aki egy gyermeket sem tanítat. E praktikus gazdálkodásnak pedig az lesz kívánatos eredménye, hogy kevesebb papné megy szegénységgel, inséggel özvegyiségbe.

Ezt a módszert ajánlom a lelkészi nyugdíjintézet felállításához is.

Szeretném, ha a lelkészi és tanítói nyugdíj és gyámintézetek összeölelkeznenek.

Fentti cikkekével nem sepregetek a magam háza előtt.

Iriny.

Veress Imre ref. lelkész.

Az érmelléki egyházmegye közgyűlése.

Az érmelléki ref. egyházmegye április hó 24-én tartott rendes tavaszi közgyűlése a berendezkedés jegyében folyt le. A presbyteriumok többnyire egyhangú megnyilatkozása a régi vezetőséget tisztelte meg újra bizalmával, csupán a régebben megüresedett két aljegyzői tisztség betöltésével kerültek be újak. Folyó évtől kezdődő 10 esztendőre így alakult meg a tisztikar:

Esperes: Végh József érmihályfalvai lelkész. Gondnok: dr Babós János székelyhidi birtokos. Lelkészi tanácsbírák: Takács Zsigmond gálospetri-i, Jakab József érbogyoszlói, Kiss Sándor poklosteleki, Lengyel Pál kiskereki-i, Szabó Zoltán székelyhidi lelkész. Világi tanácsbírák: Konrád László érmihályfalvai ügyvéd, Fráter István gálospetri-i, Bónis Elemér köbölkúti, Pappszász Lajos csokalyi, Farkas Gábor csokalyi birtokos. Lelkészi főjegyző: Kalmár István bályoki lelkész. Lelkészi aljegyző: Csokonay József szentjebbi lelkész. Világi főjegyző: dr Várady Miklós székelyhidi ügyvéd. Világi aljegyző: Hegedüs István szentjebbi jegyző.

A beiktatást azon szomorú eset tudomásulvételével kellett kezdeni, hogy egyik veterán tanácsbíró: Konrád László f. évi február hó 26-án életének 81-ik évében elhalálozott s az ő helye, mielőtt elfoglalhatta volna, megüresedett. Esperes és gondnok kegyeletes szavakkal méltatták az elhunyt érdemeit, miket 50 esztendőn át egyfolytában, különféle egyházmegyei tisztségekben kifejtett hasznos ténykedése által vivott ki. Egy félszázadon keresztül a legnagyobb önzetlenséggel és példászerű hűséggel működött az egyházi közélet terén. Méltó mindenképen arra, hogy a jelen s jövő előtt — követendő példaként álljon!

Az esperesi jelentés kiemelkedő pontjai a kerület határozatainak ismertetése s azok közül is kicsucosodott a 20 leies kultur-fejadó. Közgyűlésünk némán vette tudomásul — qui tacet consentiunt! — Megpróbálkozunk vele! — A ki nem mondott gondolatok azonban mintha találkoztak volna a láthatatlanul fejünk felett lebegő kérdéskörrel: vajon megmenthető ezzel, ami veszélyben forog s meg lesz-e a kívánt sikere ennek az erőltetett áldozatnak, melyhez annyiönk küzdelme, sőt szenvedése árán juthatunk?

Az égető sebre egy csepp enyhítő: a nyomorgó lelkész-özvegyek, árvák és nyugalmazottak segítésére minden lelkész leadja állami járandóságainak 3%-át. Milyen szerencse: hozzá vagyunk szoktatva mi lelkészek s családjaink, hogy jogos követelésünk teljesítésekor is részben vagyron igazságunk! Hogy fognak ezek a szélnék, eresztett szerencsétlenek örülni, ha kapnak egy kis alamizsnát! Mire nem jó a mi igénytelenségre való kapattatásunk: 3% a sokat hánytorgatott javadalomból, miért nem 10% vagy még több? A nekibuzdulásnál kiszólhattunk volna többet, vagy lesz még erre szükség akkor, ha majd nagyobb lesz a nyomor?

Közgyűlésünk szintén hozzászólás nélkül vette tudomásul a viszonyokhoz alkalmazkodó új stóla-megállapítót, a vajudó kerületi kérdés megoldására irányuló tárgyalások mai stádiumát, Hymnusz betiltását stb. Egy ostyában sikerült sok mindent lenyelni!

A különféle számadási, bizottsági jelentések között szerepelt az egyházmegye tanítóegyesületének többrendbeli előterjesztése, melyek közül figyelemre méltó az a kérelem, hogy „mikor tanító fegyelmi ügyéről van szó, küldjön ki az esperes a fegyelmi bíróságba tanító képviselőt is.” Mivel a bíróságnak csak választott bírák lehetnek tagjai és a képviseltetésnek törvénybe fektetett alapja nincs, közgyűlés a beadvány felett napirendre tér. Azonban, ha a tanítók kívánalmának nem a formáját nézzük, hanem a mélyébe tekintünk, lehet felfedezni abban méltányos, sőt igazságos momen-

tumot is! Tulajdonképpen mi a tanítóóság óhaja? Legyen ő közülök való is ott abban a bíróságban, mely felettük ítélkezik! Amikor az egyén emberi jogainak érvényesülése lépésről-lépésre halad előbbre feltartóztatlanul s egy kis szociális érzék birtokában meg kell barátkoznunk annak gondolatával és meg kell értenünk, hogy miért kíván még az utolsó gyári munkás is jogot magának a gyár igazgatásában: a korszellemben rejlik ennek a kérésnek jogosultsága, amely egyházunk demokratikus elveivel nem összeegyeztethetetlen. Elvégre el kell ismernünk, hogy a tanítóóság egyházi közéletünk jelentős tényezője és ha a súlyos terhű kulturadóval elfogadható fizetésről gondoskodik számukra a hivatalos egyház, nyilván, hogy őket megtartsa, oktatásügyünk mostani válságos helyzete meg épen parancsolja, hogy őket közelebb kell vonni erkölcsi téren is a bíróság sorompójának felnyitásával megtiszteltetésben részesíteni. — De hát most még nincs rá paragrafus! Majd, ha lesz konvent és zsinat és egyházi törvénykönyvünk elkerülhetetlen revíziójára kerül a sor, e hézagot be lehet és be is kell tölteni!

Az új decennium küszöbén közgyűlésünk egyhangú választással alakította meg a számvevőszéki, tanügyi, nyugdíjintézeti, tőkesegély, adóügyi missiói és közalapi bizottságokat és küldte ki képviselőit a kerületre és a váradi nevelőintézetekig tanácsába. A gondnok és egyházi felmentési díját 1000, illetve 500 leire emelte fel s a tárgysorozat egyéb ügyei gyors lepergése után az egyházlátogatás beosztásával a gyűlés véget ért. Utána közbejött volt, melyen Fráter István tanácsbíró a két új aljegyzőt köszöntötte, esperesünk pedig visszapillantva a küzdelmes 10 évi multra, lelkes szavakkal buzditott összetartásra, egyetértő tömörülésre, mely az eredményes jövőnek biztosítéka.

K. J.

Egyházi hírek

Egyházmegyei gyűlés. A nagykarolyi református egyházmegye május hó 3-án tartotta tavaszi rendes közgyűlését Nagykarolyban. Buzgó ének, áhitatos imádság, eszmékben, gondolatokban gazdag, egyházunk szomorú helyzetét visszatükröző és épen ezért kitartó munkálkodásra buzditó gondnoki megnyitó után a megalakulás és a 24 pontból álló tárgysorozat tárgyalása következett. Az esperesi jelentés az egyházmegye legutóbbi gyűlése óta eltelt 7 hónapnak az eseményeit tárta a gyűlés elé nagy gondnal és igaz hűséggel. Kovács Lajos érkörtvelési lelkész állásában megerősített és szeretettel kebelezte a tanügyi-bizottság jelentése után örömmel hallottunk

a királydaróci felekezeti iskola felállításáról, továbbá a megalakítandó lelkészi nyugdíjintézetéről. Kíváncsú volt, ha ezzel egyidejűleg és talán célravezetőbb is lenne, ha ezzel karöltve a tanítói nyugdíjintézet is megvalósulhatna! Közgyűlés ismét elhatározta, hogy a Nagykárolyi Egyházmegyét fenn akarja tartani. Kanonika vizitáció megbízott, hogy a presbitériumokat és ahol szükséges és lehetséges, istentisztelet keretében a hiveket próbálja meggyőzni egyházi életünk, nemzeti létünk és kulturánk szempontjából a kulturádó elodázhatalan szükségességéről. Közgyűlés napirendre tűzte az egyházfegyelem kérdését, melyet bizottsági előkészítés után az őszi gyűlésen fog tárgyalni. — Berei vallásszérelmi ügytöbb pótadókivetés, építkezési engedélyek letárgyalása után közgyűlés egyhangulag hozott lelkes határozattal kimondotta, hogy kerületünk lemondott vezetőit Sulyok Istvánt és Domahidy Elemért személyük iránti tántoríthatatlan ragaszkodásáról, nagyrabecsüléséről biztosítja s mindkettőjüket táviratilag üdvözl. Ének, zárszó után a közgyűlés véget ért. — Két közigazgatási bírósági ügy is volt, ezek letárgyalása után ki-ki visszatért egyházába, megkezdeni és folytatni a munkát ott, ahol félbehagyta, nem felejtve az elnökség intelmét: „e nehéz időkben mindenkinek szent kötelessége dolgozni úgy, mintha örökké élne és úgy élne, mintha holnap meghalna!”

Pj.

Harangavatás. A gyantai gyülekezet április hó 29-én hiveinek rendkívüli adózásából s a község lakosainak kegyes adományából gyűlt pénzen Bukarestből a Spireanu-cégtől rendelt [cirka 400 kgr. súlyu] 2 harangja felszentelésével kapcsolatosan egyh. internátusi ünnepséget rendezett, melyre a környékbéli egyházakból is nagyszámmal sereglettek össze. A lelkészi kart Böszörményi Lajos esperesen kívül Kassay Béla tenkei, Debreczeni István szalontai, Turóczi Gyula kisházai, Boros Gábor árpádi, Füzesy Géza vedresábrányi, Juhász András várasfenesi és Danka József magyarcsekei lelkészek képviselték. A presbyteriumok Tenkéről, Árpádról, Kisházáról és Széplakról képviselőket küldtek. A délelőtti istentisztelet elsősorban a templomban folyt le, ahol Debreczeni István szalontai lelkész buzgó imádkozás után Filippi I. 21. a) alapján hitben és gondolatokban gazdag, mély hatású ünnepi beszédet tartott. Gellért Sándor margittai ügyvéd lelket gyönyörködtető szülő éneke véghangjainál lépett a szószékre Böszörményi Lajos, az egyházmegye köztiszteletben és szeretetben álló esperese, aki éppen 50 esztendővel ezelőtt a gyantai gyülekezetben kezdte magas ivelést lelkészi pályáját s az itt töltött 12 esztendő eseményeit felidézve, kedves és kedvetlen dolgaira

az isteni akarat rendelkezéseinek megnyugvó hittel visszatérintve, — megáldotta s az Ur gondviselő kegyelmébe ajánlotta ezt a szívének oly kedves gyülekezetet. A templomot zsufolásig megtöltő közönség a templom udvarába vonult, ahol már megkoszoruzva, áldásra és felhúzásra készen vártak az új harangok. A felavatási szertartást Kassay Béla tenkei lelkész, egyházm. és kerületi tanácsbíró végezte, szívreható ékesszólással fejtve ki, mire tanítsanak bennünket az új harangok? Nagyhatású beszéde s áldó fohászkodása után a Kerékgyártó Mihály gyantai kántor által ez alkalomra írt ének hangjainál felhúzták a harangok s pár perc múlva bugó, kellemes összhangjuk lezúgott az alatt áhitatos csendben várakozó tömeg fülébe. — A 3 órakor kezdődő vallásos délutánra már az új harangok hívták templomba a hiveket. Füzesy Géza vedresábrányi lelkész sok lélekkel és buzgósággal megnyitó imát s a Csel. II. 44–47. alapján biblia-magyarázatot tartott. Juhász András várasfenesi lelkész frappáns beszédben élesztette a sokaknál szunnyadó kálvinista öntudatot. Gellért Sándor és Kerékgyártó Mihály szép énekléssel, Veres Irén állami tanítónő hatásos szavalattal gyönyörködtették az egybegyűlteket. Végül Árdai Aladár helybéli lelkész röviden ismertette a harangbeszerzés történetét, megköszönte a közreműködőknek lelkes segédkezést, a gyülekezethez intézett további áldozatokra buzditó szavai után imádsággal s áldáskívánással bezárta a vallásos délutánt. A 245. dicséret 9–10. verseinek hangjainál, annak az eleven érzésével oszlottak szét a jelenvoltak, hogy a gyantai gyülekezet ezen a napon nemcsak új harangjaival, hanem ennél még sokkal értékesebb kincssel — lélekkel gyarapodott. — Az ünnepély után a jelenvolt lelkészek értekezletet tartottak, melyen az aktualis elméleti és gyakorlati lelkészi egyházi ügyeket beszéltek meg.

A. A.

Iskoláink sorsa. Sokféle rendelet jött és van kilátásban is iskoláinkra nézve. Azt is írhatnám: iskoláink ellen. A magánvizsgákat a felekezeti iskolákban tiltották. Férfiak a leányközépiskolákban nem taníthatnak. Egyelőre ugyancsak az igazgatókat tiltották el, de a többiek eltöltése is megtörtént, csak úgy hivatalosan nem közölték. A tanító és tanítónőképzőket a jövő iskolai évben aligha lehet megnyitni. Az elemi iskolák sorsa még mindig bizonytalan, valószínűleg csak augusztus végén fog eldőlni. A közép iskolákat egyelőre — megszorításokkal — engedélyezik. — Mindezekben az eseményekben is szomorubb és jellemzőbb, hogy semmiféle alkalom sincs kívánságaink kifejezésére, többszörösen biztosított jogaink megvédésére. Visszafojtott lélekzettel várjuk a most Bukarestben levő erdélyi magyar egyházak képviselőit, vajjon szóhoz tudnak-e jutni, vagy most is bezárják előttük az ajtót?

Felvételi hirdetmény a nagyváradi református fiú-internátusba. 170—1923. A nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola igazgatótanácsa az 1923—24. isk. évtől kezdődőleg *fiú-internátust* is fog fenntartani. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó tanulók, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 500 lei-ban* van előirányozva, — fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítvánnyal és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi június hó 30-ig folyamodni Oradea-Mare [Nagy-Várad], 1923 május hó 15. *Nagy Vilmos* s. k., igazgató.

Felvételi hirdetmény a nagyváradi református leányinternátusba 171—1923. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó leánynövendékek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 650 leiban* van előirányozva, fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítvánnyal és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi június hó 30-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagy-Várad], 1923 május hó 15. *Nagy Vilmos* s. k., igazgató.

Az Eo. Munkások Szövetségének titkárai: Dr. K. Tompa Arthur és Weinrich Lujza április 7—9. napjain meglátogatták a nagyszalontai szövetségeket. Többször résztvettek az idősebb szövetségesek összejövetelén, továbbá a női szövetségesek óráján és a vasárnapi iskolában, azonkívül dr. Tompa Arthur vasárnap két előadást tartott az alkohol elleni küzdelemről és a turáni misszióról, az előbbi illusztráló, az utóbbit vetített képekkel. Ez alkalmakkor a lelkesek imádságot és beszédet tartottak. Látogatásuk és munkájuk a lelkeseknek nagy segítségére szolgált és áldásos volt.

A nagyváradi újjászervezési énekvezéri állásra 10 pályázó közül Vásárhelyi Sándor dési kántort választotta meg a presbyterium többsége.

**Választók
névjegyzéke** ívenként **1 Leu**

Kapható:

BÉRES KÁROLY KÖNYVTÁRÁBAN
Oradea-Mare—Nagyvárad, Ferdinand király- [Rákóczi]-út 14

Szerkesztői üzenetek . . .

N. J. Bályok. A sok mindenről való beszélésből mielőbb várok. **P. J. Gencs.** Az ígért cikkre fenntartottam a helyet. **Sz. Sz. I. Lugos.** A bokr lakója mikor érkezik? **Cs. F.** Utlevélhez a következő okmányok szükségesek: illetőségi bizonyítvány, személyazonossági bizonyítvány, személyleírással. Igazolvány az adó befizetéséről, katonai szolgálatról (főszolgabíróságtól) kérvény az ut szükségességének indoklásával. Ezeket az illetékes prefekturán kell beadni 2 arcképpel és 25 lei 25 bani bélyeggel. A vízumhoz még egy arckép szükséges.

Hivatalos rész.

681—1923. szám.

A nagytiszteletű Esperes és Lelkeszi Hivataloknak.

Tudomásulvétel és további alkalmazkodás végett közlöm a vallás és művészeti miniszter urnak 20,323—1923. számú leiratát a következőkben: „Esperes Ur! Tudomásomra jutott, hogy egyes egyházközségek a lelkesek vezetése alatt gyűléseket tartanak, amely gyűléseken az illető felekezet szabályai és szervezettől idegen ügyeket tárgyalnak. Azért van szerencsém jóakaratu figyelmét felhívni ezen körülményre, felkérem, hogy a hatósága alá tartozó szerveket utasítani sziveskedjék, hogy az egyházközségi és általában az egyházi gyűléseken az egyház alkotmányában foglalt rendelkezéseket ne lépjk túl. Ebből kifolyólag ezen gyűléseken a vallástól idegen ügyek vitatását mellőzni kell. A miniszter h. A. Bradisteanu vezér-ig. Dr. Jonescu.”

Atyafiságos szeretettel

Nagyvárad, 1923 május 5.

Csernák Béla,

ideiglenes egyházkerületi főjegyző.

692—1923. szám.

A kebelbeli nagytiszteletű Esperesi, Lelkeszi és iskolai Igazgatói Hivataloknak.

A vallás és művészeti miniszter ur a belügy-miniszterium 24,273—1923. sz. rendeletére való hivatkozással 21,476—1923. számú leiratában az íránt rendelkezik, hogy az egyházi és iskolai hatóságok a román állami és községi hatóságokkal folytatott levelezésükben a hatóság, község és városok megnevezésénél a román elnevezéseket használják. Kérem a rendelethez való szigorú alkalmazkodást.

Atyafiságos szeretettel

Nagyvárad, 1923 május 9.

Csernák Béla,

ideiglenes egyházkerületi főjegyző.

Pályázati hirdetés tanári állásra.

A sátmari (szatmár-németi-i) ref. főgimnázium fenntartó testülete pályázatot hirdet egy modern filológiai tanári állásra.

Pályázhatnak román-francia, esetleg román-német nyelvi szakcsoportra képesített prot. vallású tanárok és tanárjelöltek (vagy olyanok, akik a román nyelvet teljesen bírják és akár a francia, akár a német nyelvből képesítésük van).

Az állás a pályázók képesítéséhez képest rendes vagy helyettes tanárral töltetik be.

Javadalom a királyhágómelléki ref. egyházkerülettől megállaapítandó fizetés negyedévi előleges részletekben.

Pályázni szándékozók kérvényüket, a képesítést, a családi, szolgálati és katonai viszonyt feltüntető okmányokkal és anyakönyvi kivonattal felszerelve folyó évi június 15-ig nyujtsák be a sátmari (szatmár-németi-i) ref. főgimnázium igazgatóságához.

Az állás folyó évi szeptember 1-én foglalandó el. Sátmár (Szatmár németi), 1923 május 9-én.

Az igazgatótanács.

Pályázat.

A siteri ref. egyház presbyteriuma pályázatot hirdet a kisebb iskola-tanítói állásra.

Javadalom: 1. Föld természetben 5 katasztrális hold, melyből 1 hold rét. 2. Minden elébe járó gyermek fizet 1 véka rozs-buzát (gyermekszám 50 körül). 3. A díjlevél többi tételeiért fizet az egyház 1500 leít. 4. Egy darab hegyi föld gyümölcsfákkal. 5. Lakás természetben gyümölcsfákkal beültetett kerttel. 6. A föld adóját, valamint a ház és kertét is az egyház fizeti. Az 1. és 4. tétel alatti földek felesbe vannak adva 5 évre, melyet, ha felesbe kíván gazdálkodni, a jelenlegi felesek művelnek a lejárat évi.

Kötelesség: 1. A reá bizott osztályok vezetése, tanítása a kívánt rendelkezések szerint. 2. Az egyházi munkálkodásban a lelkésznek segíteni. 3. Akadályoztatás esetén a lelkész és kántor helyettesítése. 4. Az ifjúsági egyesület vezetésében a reábizottak teljesítése.

A pályázat június 20-ig adandó be a lelkészi hivatalhoz (Șișterea) Siter, Biharmegye.

Pályázhatnak nőtanítók is. Az állás azonnal a választás után esetleg szeptember 1-én foglalandó el.

Pályázat.

A siteri ref. egyház presbyteriuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett kántor-tanítói állásra.

Javadalom: 1. Föld természetben 16 katasztrális hold, melyből körül-belül 4 hold rét. 2. A díjlevél többi tételeiért fizet az egyház készpénzben 4800 leít. 3. A föld után járó legelő és erdő illetőség (az erdő illetőség 3—4 méter fa). 4. Lakás természetben, egy kishold terjedelmű, termő gyümölcsfákkal beültetett kerttel. 5. Stóla az egyházkerület meghatározása szerint. 6. A föld, kert és ház adóját az egyház fizeti.

Kötelesség: 1. A presbyterium által reábizott osztályok tanítása a mindenkor rendelkezés szerint. 2. Lelkésznek összes egyházi munkálkodásában segédkezés. 3. Lelkész helyettesítése akadályoztatás es-

tén. 4. Egyházi jegyzőségi teendők. 5. Énekkar és ifjúsági dalkör vezetése. A pályázat június 20-ig adandó be a lelkészi hivatalhoz, Siter (Șișterea), Biharmegye. A pályázók közül, akiket az egyh. tanács meghív julius elsejére orgona próbára, azoknak a megválasztottan kívül a vonat III. osztályu költségét megtéríti és éretük Siterről a bihari állomáshoz köcsit küld, valamint vissza is küldi őket. Az állás-választás után azonnal elfoglalandó.

Nagytiszeletű Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321-1922 sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott

román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat

famentes papírra nyomtatva állandóan raktáron tartom és azokat a következő legjutányosabb áraim mellett hozom forgalomba:

Felvételi napló	--- 2-20	Le
Előmeneteli és mulasztási napló,	ive 2-30	"
Haladási napló	--- 1-	"
lktató-könyv	--- 2-30	"

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is köttethetek, a Mulasztási Naplót kötetenként 35 Leiert, a Haladási Naplót 28 Leiert.

Értesítő könyvecske, --- darabja 3 Lei
Elemi iskolai bizonyítvány --- 10 drb 8 Lei

10 darabnál kevesebbet nem küldhetek egy nyomtatványból sem.

Választói névjegyzék	--- 1-	Lei
Adófőkönyv	--- 2-50	Lei
Nyugta	--- 10 drb	4 Lei
Ellennyugta	--- 10 drb	4 Lei

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papirokat is legjutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jónevű könyvnyomdám szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve vagyok hittestvéri tisztelettel

Béres Károly nyomdatulajdonos,

az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója
Oradia-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Bibliák és újtestamentumok, énekeskönyvek,

kottás halleluják, bibliai képes albumok, bibliai mondásos fali képek, levélpapírok és levelező lapok, továbbá mindenféle vallásos, építő könyv, irat és traktátus legjutányosabb forrása egész Románia területén az

EVANGÉLIUMI MISSIÓ

IRATTERJESZTÉSE, CLUJ—ROLOZSVÁR
Trefort-utca 13-ik szám, földszint.

Béres Károly könyvnyomdája Oradea-Mare — Nagyvárad.